Shoftim 15:9-20: Multi-level Betrayal

R' Mordechai Torczyner - torczyner@torontotorah.com

15:9-13 Initial Betrayal

1. Rashi to Shoftim 15:10

למה עליתם עלינו - הלא עבדים אנחנו לכם:

"Why have you ascended upon us" - Are we not servants to you?

2. Metzudat David to Shoftim 15:12

לאסרך ירדנו - כי הפלשתים גזרו עליהם לאסרו ולהביאו:

"We have descended to bind you" - For the Philistines had decreed that they bind him and bring him.

3. Radak to Shoftim 13:4

ולא היו ישראל נלחמים בהם כי אם שמשון לבדו, ולפיכך לא היה לפלשתים טענה להלחם בישראל מפני שמשון, כי לא היה ברשותם והוא לבדו היה עושה הרעות בפלשתים, ועם פלשתים היה שוכן בעוד שהיה מריע להם, ומיראתם אותו גם כן היו נמנעים מלהלחם בישראל... Israel did not fight them, only Shimshon alone, and therefore the Philistines had no basis for warring with Israel due to Shimshon, for he was not in [Jewish] control and he alone harmed the Philistines. He lived with the Philistines when he harmed them. And also due to fear of him they refrained from warring with Israel...

4. Malbim to Shoftim 15:11

כאשר עשו לי כן עשיתי להם, והוא דברים שביני לבינם בלתי נוגעים אל הכלל:

"As they did to me, so I did to them" – these were matters between me and them, not affecting the community.

5. Ralbag to Shoftim 16, Lesson 19

הי"ט הוא להודיע שראוי למנהיג שישמור עמו ולא יספיק לו שמירת עצמו.

The 19th [lesson] is to inform that it is appropriate for a leader to guard his nation, and not satisfy himself by protecting himself.

6. Malachi 2:13-14

וְזֹאת שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ כַּסּוֹת דְּמְעָה אֶת מִזְבַּח ד' בְּכִי וַאֲנָקָה מֵאֵין עוֹד פְּנוֹת אֶל הַמִּנְחָה וְלָקַחַת רָצוֹן מִיֶּדְכֶם: וַאֲמַרְתָּם עַל מָה עַל כִּי ד' הַעִיד בֵּינְדְּ וּבֵין אֵשֶׁת נִעוּרֵידְּ אֲשֵׁר אַתַּה בַּגַדְתַּה בַּה וָהִיא חַבֶּרתִּדְּ וָאֵשֶׁת בִּרִיתַדְּ:

15:14-17 Victory from Gd

7. Ralbag to Shoftim 16, Lesson 20

הכ' הוא להודיע עוצם השגחת הש"י עד שסבב שאיש אחד אסור וזולת כלי מלחמה נצח והמית רבים כי אין לד' מעצור להושיע ברב או במעט:
The 20th [lesson] is to inform of Gd's great supervision, such that He caused one bound and unarmed man to be victorious and to kill many. Nothing can prevent Gd from saving, with a lot or a little.

8. Abarbanel to Shoftim 15:17

השליך הלחי מידו כאומר "איני צריך ללחי או לכלי אחר, כי ידי רב לי להנקם בם מאויבי ד'."

He cast the jawbone from his hand, as if to say, "I don't need the jawbone or any other tool; my hands are sufficient for me to take vengeance upon the enemies of Gd."

15:18-20 Miraculous Water, and the Conclusion

9. Talmud, Sotah 9b

"נַיִבְקַע אלקים את המכתש אשר בלחי" - א"ר יצחק דבי רבי אמי, הוא איוה לדבר טמא, לפיכך נתלו חייו בדבר טמא. "And Gd split the hollow in Lechi" – Rabbi Yitzchak, of the yeshiva of Rabbi Ami, said: He desired that which was tamei, and therefore his life depended upon that which was tamei.

10. Abarbanel to Shoftim 15:20

להגיד שמה שעשה שמשון בזה מהנקמה והתשועה והפלא העצום היה סבה ששמוהו ישראל לשופט

Teaching that Shimshon's acts - the vengeance, salvation and great wonders - were what led Israel to appoint him judge.

11. Talmud Yerushalmi, Sotah 1:8

כתוב אחד אומר "וישפוט את ישראל מ' שנה," וכתוב א' אומר [שם לא] "והוא שפט את ישראל ך' שנה." אמר ר' אחא מלמד שהיו הפלשתים יראים ממנו ד' שנה לאחר מותו כדרך שהיו יראים ממנו ד' שנה בחייו:

One text says "And he judged Israel for 40 years" [meaning: it says twice that he judged for 20 years?] and one text says, "And he judged Israel for 20 years." Rabbi Acha said: This teaches that the Philistines feared him for 20 years after his death, as they feared him for 20 years during his lifetime.

12. Prof. Yechezkel Kaufmann, Sefer Shoftim, pg. 259-260

פעולת שמשון בלחי ובקיעת המעין בתפלתו הן שיא תפארתו. ט"ז הוא ספור על סופו הטרגי. ועוד: בט"ו:יט מסתיים הספור על מלחמות שמשון, בט"ז מסופר רק על גבורותיו.

Shimshon's acts with the jawbone and in splitting the spring with his prayer were the height of his splendor. Chapter 16 is the story of his tragic end. Further: 15:19 ends the story of Shimshon's wars, and in Chapter 16 only his deeds of strength are reported.

Added Notes

13. Talmud Yerushalmi, Terumot 8:10

תני סיעות בני אדם שהיו מהלכין בדרך ופגעו להן גוים ואמרו תנו לנו אחד מכם ונהרוג אותו ואם לאו הרי אנו הורגין את כולכ' אפילו כולן נהרגין לא ימסרו נפש אחת מישראל ייחדו להן אחד כגון שבע בן בכרי ימסרו אותו ולא ייהרגו אמר רבי שמעון בן לקיש והוא שיהא חייב מיתה כשבע בן בכרי ורבי יוחנן אמר אף על פי שאינו חייב מיתה כשבע בן בכרי

We have learned: If groups of people were traveling on the road and they encountered non-Jews, who said, "Give us one of yours and we will kill him, or we will kill all of you," then even if all of them will be killed, they may not surrender a single life of Israel. If the attackers designated one, like Sheva ben Bichri, they surrender him and are not killed.

Rabbi Shimon ben Lakish said: Only if the victim is liable for death like Sheva ben Bichri.

Rabbi Yochanan said: Even if he is not liable for death like Sheva ben Bichri.

14. Talmud Yerushalmi, Terumot 8:4

עולא בר קושב תבעתיה מלכותא, ערק ואזיל ליה ללוד גבי ריב"ל. אתון ואקפון מדינתא, אמרו להן "אין לית אתון יהבון ליה לן אנן מחרבין מדינתא!" סלק גביה ריב"ל ופייסיה ויהביה לון. והוה אליהו זכור לטוב יליף מתגלי עלוי, ולא אתגלי. וצם כמה צומין ואיתגלי עלוי. אמר ליה "ולמסורות אני נגלה?!" א"ל "ולא משנה עשיתי?" א"ל "וזו משנת החסידים?!"

Ulla bar Koshev was demanded by the government, and he fled to Lod, to Rabbi Yehoshua ben Levi. They surrounded the area and said, "If you don't give him to us, we will destroy the area!" Rabbi Yehoshua ben Levi appeased him, and turned him over to them. Eliyahu, who is remembered for the good, was accustomed to appearing to him, and noow he did not. Rabbi Yehoshua ben Levi fasted multiple fasts, and he appeared to him. [Eliyahu] said to him, "Shall I appear to traitors?!" He replied, "Did I not follow the mishnah [Tosefta]?" He responded, "Is this the mishnah of the pious?!"

15. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Yesodei haTorah 5:5

ואם יחדוהו להם ואמרו "תנו לנו פלוני או נהרוג את כולכם," אם היה מחוייב מיתה כשבע בן בכרי יתנו אותו להם, ואין מורין להם כן לכתחלה. ואם אינו חייב מיתה יהרגו כולן ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל.

And if they designate him to them, saying, "Give us so-and-so or we will kill all of you," then if he is liable for death like Sheva ben Bichri, they give him to them, but we do not rule thus *lechatchilah*. And if he is not liable for death, let all of them be killed and they should not give them a single Jewish life.

16. Malbim to Shoftim 15:11

הדין הוא שעכו"ם שאמרו תנו לנו אחד מכם ונהרגנו לא ימסרוהו (לדעת הרמב"ם) אא"כ חייב מיתה כשבע בן בכרי, ר"ל אף שאינו חייב מד"ת רק מדין המלכות... The law is that if idolaters say, "Give us one of you and we will kill him," they should not give him to them (per Rambam) unless he is liable for death like Sheva ben Bichri – meaning, even if it's only in the government's law, not Torah law...

17. Rabbi Meir Simchah of Dvinsk (19th-20th century Poland), Or Sameach to Hilchot Yesodei haTorah 5:5 באו אנשי יהודה (שופטים טו, יב) לאסרך לתתך ביד פלשתים, אף שלא הי' חייב מיתה, נראה משום דמסכן רבים, והוי כעוסק בזיופים, חו"מ סימן תכ"ה סע"א בהגה, וזה מה עשית לנו כו'.

The men of Judea came "to bind you, to give you into the hands of the Philistines" even though he was not liable for death, apparently this was because he endangered the public, like a counterfeiter in Rama Choshen Mishpat 425:1, such that they said, "What have you done to us, etc."

18. Rabbi Ovadia Yosef (20th century Egypt, Israel), Yabia Omer 10:Yoreh Deah 6:2

יתכן עוד שחשבו שיינצל מידם כמו שהיה לבסוף.

It is also possible that they thought he would be saved from them, as happened in the end.

19. Midrash, Sifri Devarim (Vaetchanan) 27

יש שקראו עצמם עבדים והקב"ה קראם עבדים, ויש שקראו עצמם עבדים והקב"ה לא קראם עבדים, ויש שלא קראו עצמם עבדים והקב"ה קראם עבדים. אברהם קרא עצמו עבד... והקב"ה קראו עבד... יעקב... משה... דוד... ישעיה... שמואל קרא עצמו עבד... והקב"ה לא קראו עבד... שמשון קרא עצמו עבד... והקב"ה לא קראו עבד...

Some called themselves servants and Gd called them servants, and some called themselves servants but Gd did not call them servants, and some did not call themselves servants but Gd called them servants.

Avraham called himself a servant... and Gd called him a servant... Yaakov... Moshe... David... Yeshayah...

Shemuel called himself a servant... and Gd did not call him a servant. Shimshon called himself a servant... and Gd did not call him a servant...

20. Rabbi Naftali Zvi Yehudah Berlin, Emek haNetziv to Sifri Devarim (Vaetchanan) 27

ענין "עבד" עי' מש"כ רד"ק יהושע א' עה"פ "משה עבדי מת", שהוא פועל כל עניניו, אפי' עניני העוה"ז וצרכיו, לשם פעלן ית"ש... ועפ"ז יובן שיש שקראו עצמם "עבדים" במה ששיעבדו עצמם לעבדו ית', והקב"ה לא קראן עבדים, כי לא נבראו לזה... והקב"ה לא קראם עבדים אם מצד שלא הגיעו למעלה זו...

Regarding the concept of a "servant", see Radak Yehoshua 1, "My servant Moshe has died," that he acts in all of his dealings, even matters of this world and his own needs, for the sake of their blessed Creator...

And based on this it is understood that some called themselves "servants" because they bound themselves to service of Gd, but Gd did not call them servants for they were not created for this role...

And Gd did not call them servants perhaps because they did not reach this level...